

ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ, ΚΑΤΑΦΕΡΑΝ ΝΑ ΤΗΝ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΠΟΙΗΣΟΥΝ

ΚΑΤΑΦΕΡΑΝ ΝΑ ΤΗΝ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΠΟΙΗΣΟΥΝ	
άρθρο της Άννας ΚΑΡΑΜΑΝΟΥ Ευρωβουλευτή ΠΑΣΟΚ	17. 10. 2002

Είναι κι αυτό κάτι... Μία από τις 365 μέρες του χρόνου, η σημερινή, είναι αφιερωμένη στην εξάλειψη της φτώχειας. Προφανώς, για να μη

νιώθουμε ενοχές για την καλοπέρασή μας,
αφού σήμερα μπορούμε να στοχαστούμε
ελεύθερα, να εκφράσουμε τους ευσεβείς μας
πόθους και να αναλογιστούμε ότι
δισεκατομμύρια συνανθρώπων μας ζουν κάτω
από τις συνθήκες απίστευτης ένδειας, ότι στην
υποσαχάρια Αφρική ο μέσος όρος ζωής είναι
κάτω των 50, ότι εκατομμύρια παιδιά
πεθαίνουν από αστία και έλλειψη φαρμάκων,
ότι στον πλανήτη Γη η καπιταλιστική άνεση
συγκατοικεί με τη βαρβαρότητα της απόλυτης
φτώχειας.

Δυστυχώς, έπειτα από μισό αιώνα υποσχέσεων,
αναλύσεων και σχεδίων αναπτυξιακής
βοήθειας, οι περισσότερες από τις
αποκαλούμενες «αναπτυσσόμενες» χώρες, όχι
μόνο δεν βρίσκονται στο δρόμο της ανάπτυξης,
αλλά βουλιάζουν ακόμη περισσότερο στο τέλμα
της φτώχειας, της υπανάπτυξης και της
διαφθοράς. Σ' αυτήν τη φρίκη συνηθέστατα
προστίθεται και η βία, που τις μετατρέπει σε
ακυβέρνητες και χαοτικές οντότητες. Τα
παραδείγματα πολλών χωρών της Αφρικής, της
Ασίας, αλλά και της Βαλκανικής και της
Λατινικής Αμερικής είναι πολύ χαρακτηριστικά.
Στις περισσότερες από αυτές τις χώρες το
όνειρο της εθνικής ανεξαρτησίας δεν
συνοδεύτηκε από βιώσιμες οικονομίες, ικανές
να συμμετάσχουν στον σκληρό παγκόσμιο
ανταγωνισμό.

Παρά τα όσα κατά καιρούς μάς λένε οι γκουρού
της παγκοσμιοποίησης, ότι δηλαδή η ευημερία
και η ανάπτυξη θα επιτευχθούν μέσω της
ελεύθερης αγοράς, το ένα δισεκατομμύριο
ανέργων διαψεύδει κάθε αισιόδοξη προοπτική.
Η άναρχη, χωρίς κοινωνικές εγγυήσεις
παγκοσμιοποίηση, η δαρβίνεια ζούγκλα του
ανελέητου ανταγωνισμού και της επιβίωσης του

ισχυροτέρου, παγκοσμιοποιεί τη φτώχεια και όχι τον πλούτο, οξύνοντας τις αντιθέσεις, τις ανισότητες και τη συνακόλουθη βία.

Διαβάζοντας το βιβλίο του Περουβιανού Οσβάλντο ντε Ριβέρο «Ο μύθος της ανάπτυξης», δεν μπορεί κανείς να μη μελαγχολήσει από τις αναλύσεις και τις δυσοίωνες προβλέψεις ενός ανθρώπου του ΟΗΕ, ο οποίος γνωρίζει όσο λίγοι την παγκόσμια πραγματικότητα. Αναφέρεται χαρακτηριστικά στο τι θεωρούσαν οι αρχαίοι Έλληνες βασικά στοιχεία για την επιβίωση του ανθρώπου: πρώτα τη γη που παράγει τροφή, το νερό και τη φωτιά που παράγει ενέργεια. Σήμερα, σε πολλές φτωχές χώρες αυτά τα βασικά αγαθά για την επιβίωση έχουν γίνει σπάνια και πανάκριβα.

Ωστόσο, η βιώσιμη ανάπτυξη και η κοινωνική συνοχή δεν αποτελούν ζητούμενα μόνο για τις χώρες του λεγόμενου τρίτου κόσμου. Τριτοκοσμικά φαινόμενα φτώχειας ενδημούν και στις αναπτυγμένες χώρες της Δύσης, με πρώτες τη Βρετανία, τις ΗΠΑ και τον Καναδά, χώρες που πρωταγωνιστούν στη συρρίκνωση του κοινωνικού κράτους. Ενάμισι εκατομμύριο Βρετανοί, το 2001, εργάζονταν με προσωρινές συμβάσεις εργασίας, δύο εκατομμύρια παιδιά ζουν σε οικογένειες ανέργων, ενώ οι μισές μόνες μητέρες δεν βρίσκουν αμειβόμενη απασχόληση.

Εδώ και καιρό λοιπόν έχει σημάνει συναγερμός στην Ευρωπαϊκή Ένωση που καλείται, εν όψει και της διεύρυνσης με δέκα ακόμη χώρες, να αντιμετωπίσει τον πολυδιάστατο χαρακτήρα της φτώχειας, που δεν αφορά μόνο την πρόσβαση στην αγορά εργασίας, αλλά και το εκπαιδευτικό σύστημα, τις υπηρεσίες υγείας, τη στέγαση, τις συγκοινωνίες, τα συστήματα

κοινωνικής ασφάλισης, την ισότητα ευκαιριών, τη φροντίδα παιδιών και ηλικιωμένων, την κοινωνική ενσωμάτωση των μεταναστών και των ατόμων με ειδικές ανάγκες.

Οι πρωτοβουλίες της επιτρόπου Άννας Διαμαντοπούλου και η «Κοινωνική Ατζέντα» της φαίνεται πως βρήκαν πρόθυμους αποδέκτες, αφού για πρώτη φορά τα κράτη-μέλη της Ένωσης δεσμεύτηκαν στα Ευρωπαϊκά Συμβούλια της Λισσαβόνας, της Νίκαιας και της Στοκχόλμης να προαγάγουν τη βιώσιμη ανάπτυξη και την ποιοτική απασχόληση, προκειμένου να μειωθεί ο κίνδυνος της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού. Ήδη εφαρμόζονται ειδικά προγράμματα δράσης σε όλη την επικράτεια της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, εν όψει της Εαρινής Συνόδου Κορυφής τον Μάρτιο 2003, υπό ελληνική προεδρία, ζητάει να δοθεί μεγαλύτερη έμφαση στην κοινωνική συνοχή. Το σημαντικότερο, όμως, είναι ότι απαιτεί σημαντικές βελτιώσεις στους βασικούς μηχανισμούς ανακατανομής πόρων και ευκαιριών – αγορά εργασίας, φορολογικά συστήματα, παιδεία, επαγγελματική κατάρτιση, διά βίου εκπαίδευση, κοινωνική ασφάλιση, ισότητα των φύλων, υγεία, στέγαση και υπηρεσίες οικουμενικού χαρακτήρα.

Πέρα όμως από αυτά, πιστεύω ότι χρειάζονται αναθεωρήσεις και βαθιές αλλαγές στα συστήματα των αξιών μας πάνω στα οποία έχει οικοδομηθεί ο σύγχρονος πολιτισμός που θεοποιεί τον υλικό πλούτο, που αναπαράγει και ανέχεται τις διακρίσεις, τις ανισότητες, τον κοινωνικό δαρβινισμό, το ρατσισμό, τη βία, που εξυμνεί και χρησιμοποιεί τον πόλεμο ως μέσον επίλυσης διαφορών. Με τέτοιο φιλοσοφικό υπόβαθρο, πώς μπορούμε στα σοβαρά να

προσδοκούμε εξάλειψη της φτώχειας, όπως
μας υπενθυμίζει σήμερα ο ΟΗΕ;